

Jumalateenistus Nõos R, 02.04.20, Suur Reede

Lektsioonid: Lk 23:1–12; Jh 19:1–11; Jh 19:12–17; Lk 23:26–32; Lk 23:33–43; Jh 19:28–30; Mt 27:51–52, 54; Lk 23:48–56

Jutlus: piiskoppide karjasekirja ainetel

Laulud: 477; 81 (6)* (salm 1); 70 (1); 94 (1–2); 92 (1–3); 90 (1); 96 (7)* (salm 1); 378 (1–2); 94 (6); 96 (7)* (salm 5); 100 (1–3)

*“Paastuaja laululeht rütmiseeritud koraalidega“ (EELK lauluraamatukomisjoni prooviväljaanne nr 2, 2021; sulgudeta number KLPR-i järgi, sulgudes number laululehe järgi)

PIISKOPPIDE LÄKITUS Suurel Reedel, 2. aprillil 2021

Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu. (Jh 3:16)

Armud ja rahu Jumalalt Isalt ja Issandalt Jeesuselt Kristuselt, meie Päästjalt!

Täna on Suur Reede ja läheme vaimus Jeruusalemma, käime koos Kristusega kannatusteed. Olen seda teekonda Jeruusalemmas käinud ja küsinud endalt, kellenä mina seda teed käin. Kas ma olen risti kandja, kas annan Jeesusele rätiku, et nägu pühkida, kas olen segaduses kõrvaltvaataja, kes ei saa aru, mis toimub, või kas ma pole viimaks üks nendest, kes viivad karistust täide?

Kui inimene sureb, siis küsitakse sageli, kes on selles süüdi. Kui inimene sureb koroonahaigusse, siis on tegu tänase päeva surmapõhjusega ja me küsime, kelle käest ta sai nakkuse. Kes on süüdi? Kui aga inimene sureb vägivaldset surma, siis otsitakse tingimata süüdlast. Täna, Kristuse surmapäeval küsime, kes on Kristuse surmas süüdi.

Ristilööjad viisid täide juutide ülemkohtu otsuse, mida juudid sellel ajal ei saanud ise täide viia: kurjategija väärub surma, ise on süüdi.

Tegelikult ei ole Uue Testamendi lugu Jeesuse kannatusest ja surmast lihtne.

Jeesuse ametlikult surma mõistnud Pontius Pilaatus ütles, et ta ei leia Jeesusel mingit süüd. Seda kinnitas ka Kristuse ristist paremal pool rippuv kurjategija.

Kui Jeesus ise polnud oma surmas süüdi, siis kes oli? Kas Pilaatus, kes andis Jeesuse juutidele risti lüüa? Jeesus ütleb Pilaatusele Jh 19:11: *Sinul ei oleks mingit meelevaleta minu üle, kui see poleks sulle antud ülalt. Seepärast on suurem patt sellele, kes minu on andnud sinu kätte. Seega vabastab Jeesus Pilaatuse vastutusest.*

Jeesuse andsid suurkohtu ette juudid. Kas süüdi on juudid? Juutide vaenamise üheks põhjuseks ongi olnud see, et nemad tapsid Õnnistegija. Jeesus ütleb Lk 23:34: *Isa, anna neile andeks, sest nad ei tea, mida nad teevad!* Kui juudid tegid seda teadmatult, kes siis on süüdi?

Juudid poleks Jeesust kätte saanud ilma äraandja, Jeesuse enda jüngri Juudata. Kas oli Juudas Jeesuse surmas süüdi? Lk 22:3 selgitab: *saatan oli läinud Juuda sisse. Kas võime siis öelda, et Jeesuse surmas oli süüdi saatan?*

Ei ole nii lihtne. Paulus ütleb Rm 5:12: *Sellepärast, nii nagu üheainsa inimese kaudu on patt tulnud maailma ja patu kaudu surm, nõnda on ka surm tunginud kõikidesse inimestesse, kuna kõik on pattu teinud.*

Kui küsime, miks lubas Jumal patu ja saatana paradiisiaeda, siis peame tõdema, et inimene, kelle Jumal loomistöö kroonina kuuendal päeval lõi ja kellele andis ülesande loodud maailma harida ja hoida, keda Jumal armastab, on eksinud ja kannab kogu vastutust patu eest. See, et ahvatlejaks oli madu või saatan, ei oma tähtsust. Patt on tulnud maailma inimese kaudu.

Jeesuse surmas on süüdi inimene. Ja kuna me kõik oleme Aadama ja Eeva järeltulijad, siis oleme kõik ka Jeesuse surmas süüdi. Õndsaks saame üksnes armu läbi, kui usume ja paneme kogu oma lootuse Jumalale. Tõde on, et Jumal, kes on igavene, armastab meid ka meie süüs. Igas olukorras elame Jumala silma all.

Armsad õed ja vennad! Palvetagem oma kiriku ja rahva pärast. Palvetagem sellel Suurel nädalal, kui paljud inimesed ei saa tulla kirikusse ja on haiged või hirmus haigestumise ees. Hoidkem

ennast, oma peret ja lähedasi ning palvetagem kõikide arstide eest. Usun, et pole ühtegi olukorda, mille eest me ei saa Jumalat tänada.

Urmas Viilma
peapiiskop

Tiit Salumäe
piiskop

Joel Luhamets
piiskop

MÕTISKLUS

Mart Jaanson

Leian, et kuulnud karjasekiri meie kiriku piiskoppidelt tabab hästi märki: kui otsime Jeesuse surmas süüdlast – ja vahel peab inimene oma taolistes küsimustes lõpuni minema – siis peame tõepoolest süüdistama vaid iseennast.

Lisaksin aga juurde, et kui oleme süüdi Jeesuse 2000 aastat tagasi toimunud ristilöömises, siis võime ühtlasi kujutleda Jeesust ristil piinlemas ka kõigil meie elupäevadel. See on seotud meie patuse loomusega. Ja iga kord, kui pattu teeme, lisame Jeesuse kannatustele midagi juurde.

Kuidas saaksime oma süüst vabaks? Kuidas saaksime vältida Jeesusele oma pideva patustamisega järjest enam haiget tegemist?

Ei aita muu kui uskuda, et Jeesus peab Jumala Pojana vastu ja kannab needki patud, mida iga päev uuesti teeme, ristil ära.

Ei aita muu kui iga patu järel meelt parandada ja Jeesust paluda, et ta meile andestaks.

Ei aita muu kui Jeesust paluda, et Ta meie eest oma Taevast Isa paluks.

Ei aita muu kui Püha Vaimu paluda, et Ta meie eest Isa paluks.

Ei aita muu kui püüda siiski patule vastu astuda, mõeldes Jeesuse valule, mida meie patustamine Talle põhjustaks.

Ei aita muu kui uskuda, et Jeesus on patu, kuradi ja surma ära võitnud ning aitab need koos endaga võita ka meil.

Jeesus tunneb meie viletsust ja tahab meid aidata. Jeesus tunneb igaühte meist nimepidi (kui oluline on seetõttu, et oleksime ristitud!) ja teab kõiki meie tegusid – nii tehtud kui veel tegemata tegusid. Kuid Ta pole meie pattude pärast kahjurõõmus ega meie peale pahane, et Talle Tema ristikannatustele lisa teeme.

Ei, sest Jeesuse armastus meie vastu on suurem kui on selle valu koorem, mida talle iga päev valmistame.

Meie süü Jeesuse vastu kestab senikaua, kuni oma maises telgis, oma maises ihus elame. Selle süüga elamine on raske, kuid veelgi raskem on Jeesuse kannatamine selle süü pärast.

Siiski, kord see kõik lõpeb, sest Jeesus ütles ristil enne surma: „See on lõpetatud!“ (Jh 19:30) Meie süü on kinni makstud. Me pole enam Jumala ees süüdi. Kuid oleme siiski süüdi Jeesuse ees, justnagu tunneme end süüdi inimese ees, kes on pidanud meie pärast surema.

Aamen.